ส่วนอำนวยการ
รับที่ 3803
วันที่ 28 พ.ค. 2563
เวลา ..... น.

สจป.ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี)
รับที่ 28 พ.ค. 2563
วันที่ ..... เวลา ..... น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมป่าไม้ สำนักบริหารกลาง โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๒๙๒-๓ ต่อ ๕๑๙๖

ที่ ทส ๑๖๐๑.๓/ว ๑๐๑๐๒ **วันที่** ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น

28 พ.ค. 2563

เรียน รองอธิบดีกรมป่าไม้ทุกท่าน
ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้ทุกท่าน
ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก
ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ ๑-๑๓
ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน
หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมป่าไม้

28 พ.ค. 2563

กรมป่าไม้ขอส่งสำเนาประกาศกรมป่าไม้ ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่อง รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น มาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ หน่วยงานสามารถเปิดดูได้ที่เว็บไซต์กรมป่าไม้ http://edoc.forest.go.th/doccir/docindex.html เพื่อให้ข้าราชการทราบและได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศและสำนักบริหารกลางจะจัดส่งเอกสารประกอบการคัดเลือกบุคคล (เอกสารหมายเลข ๑-๕ (ฉบับจริง)) ของผู้ได้รับการคัดเลือกให้หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง และเมื่อครบกำหนด ๓๐ วันแล้ว ให้หน่วยงานต้นสังกัดแจ้งให้ผู้มีรายชื่อตามประกาศทราบและดำเนินการส่งผลงานเข้าประเมินตามประกาศ อ.ก.พ. กรมป่าไม้ ฉบับลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดรายละเอียดของเอกสารได้ที่ https://www.forest.go.th/person/circular/

เรียน
- [x] ฝ่ายบริหารทั่วไป
- [ ] ฝ่ายการเงินและบัญชี
- [ ] ฝ่ายพัสดุ
- [ ] ฝ่ายแผนงาน ติดตามและประเมินผล

(นายอรรถพล เจริญชันษา)
อธิบดีกรมป่าไม้

เรียน ผอ.สจป.ที่ 11
- เพื่อโปรดทราบ
- กรมส่งสำเนาประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น
- เห็นควรแจ้งเวียนสอบทุกสำนัก ศูนย์ทุกศูนย์ เพื่อทราบ โดยดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ สจป.ที่ 11

(นางสาวนิตยาพร พัฒนสิงห์)
พนักงานธุรการ ส.ป.
28 พ.ค. 63

- ทราบ
- ดำเนินการตามเสนอ

๒๘ พ.ค. ๒๕๖๓

(นายจงรัก ทรงรัตนพันธุ์)
ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี)

28 พ.ค. 63

(นางจุติพร พัดชู)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
ทำหน้าที่ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ

สำเนา

ประกาศกรมป่าไม้

เรื่อง รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนและแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น

ด้วยมีข้าราชการกรมป่าไม้ ได้จัดส่งเอกสารเพื่อขอเข้ารับการคัดเลือกให้ประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นในตำแหน่งเลขที่และสังกัดเดิม จำนวน ๒ ราย ซึ่งอธิบดีกรมป่าไม้ได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลแล้ว ตามแนวทางที่กำหนดในประกาศ อ.ก.พ. กรมป่าไม้ ฉบับลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ ในสังกัดกรมป่าไม้ ซึ่งดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ที่ นร ๑๐๐๖/ ว ๗ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๖ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ และ ที่ นร ๐๗๐๗.๓/ว ๕ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๒

กรมป่าไม้จึงขอประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นในตำแหน่งเลขที่และสังกัดเดิม ชื่อผลงานพร้อมทั้งเค้าโครงเรื่องและสัดส่วนของผลงานของข้าราชการ จำนวน ๒ ราย ดังบัญชีรายชื่อแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ หากมีผู้ประสงค์คัดค้านให้ดำเนินการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ หากครบกำหนดดังกล่าวแล้วไม่มีผู้ใดคัดค้าน กรมป่าไม้จะดำเนินการประเมินผลงานผู้ได้รับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานที่กำหนดไว้ในประกาศ อ.ก.พ. กรมป่าไม้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อไป สำหรับผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องจัดส่งผลงานทั้งในส่วนของผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและข้อเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนางานฯ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการของประกาศดังกล่าวข้างต้น โดยให้แล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก หากพ้นกำหนดจะถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ์

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(ลงนาม) อรรถพล เจริญชันษา
(นายอรรถพล เจริญชันษา)
อธิบดีกรมป่าไม้

สำเนาถูกต้อง

(นายนที บุญเผือก)
นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

บัญชีรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น

แนบท้ายประกาศกรมป่าไม้ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/สังกัดที่ครอง	ตำแหน่งเลขที่	ตำแหน่ง/สังกัดที่ประเมิน	ตำแหน่งเลขที่	๑. ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ๒. ข้อเสนอแนวคิด วิธีการ เพื่อพัฒนางาน	สัดส่วนผลงาน	หมายเหตุ
๑	นายปัณณวิชญ์ ภูริรักษ์พิทิกร	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ ส่วนปลูกป่าภาครัฐ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า	๑๗๖๕	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ส่วนปลูกป่าภาครัฐ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า	๑๗๖๕	๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรม โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ กรณีศึกษา แปลงปลูกฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยม จังหวัดพะเยา ประจำปี ๒๕๖๑ ๒. แนวทางการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าพรุหลังไฟไหม้ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชนในพื้นที่	ร้อยละ ๑๐๐	เอกสารแนบ
๒	นายวิราวุธ บัวโรย	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ ส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า	๒๒๖๑	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า	๒๒๖๑	๑. การจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันแบบบูรณาการระหว่างกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง ๒. ลักษณะเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็งในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	ร้อยละ ๑๐๐	เอกสารแนบ
		จำนวน ๒ ราย						

รายละเอียดผลงาน
ที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและสัดส่วนผลงาน
ข้อเสนอแนวคิด วิธีการ เพื่อพัฒนางาน
ตามเอกสารแนบ ๑

ของ

นายปัณณวิชญ์ ภูริรักษ์พิติกร
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
ตำแหน่งเลขที่ ๑๗๖๕
ส่วนปลูกป่าภาครัฐ
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า

เอกสารหมายเลข ๔

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. **ชื่อผลงาน** การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรม โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ กรณีศึกษา แปลงปลูกฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยม จังหวัดพะเยา ประจำปี ๒๕๖๑

๒. **ระยะเวลาที่ดำเนินการ** ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ถึง ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๓. **ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ**

๓.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนในการคิดริเริ่มวางแผน ตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ในกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่มีความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน อันมีผลกระทบถึงประชาชนโดยตรง

๓.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรู้จักนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ต่อมหาชนมากที่สุด สูญเสียน้อยที่สุด ใช้ได้นานและต้องกระจายการใช้ประโยชน์ให้ทั่วกันโดยถูกต้องตามกาลเทศะ

๓.๓ ความรู้ด้านนวัฒนวิทยา

๓.๔ ความรู้ด้านสถิติ

๔. **สรุปสาระและขั้นตอนในการดำเนินงาน**

ยุทธศาสตร์การจัดการป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน เป็นนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ รับทราบแนวทางการจัดการป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชันโดยมีวิสัยทัศน์ที่จะเพิ่มพื้นที่สีเขียวบนพื้นที่ป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพที่สูงชันอย่างยั่งยืน เพื่อเป้าหมาย คือ ๑) ในการฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชันไม่น้อยกว่า ๘.๖ ล้านไร่ ภายในระยะเวลา ๒๐ ปี ๒) พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชนในพื้นที่สูงให้สามารถอยู่ได้อย่างพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ๓) สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่วนฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมปลูกป่า บำรุงป่า ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของท้องถิ่น วางแผนประสานการจัดทำโครงการและแผนการฟื้นฟูป่าต้นน้ำเพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพพื้นที่ป่าของรัฐ รวมถึงรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวางแผนและพัฒนารูปแบบการจัดสวนป่าให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านทรัพยากรป่าไม้และนันทนาการ

ซึ่งในแต่ละปีหน่วยงานสังกัดกรมป่าไม้ในพื้นที่ ได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อเสนอกรมป่าไม้ในการดำเนินการฟื้นฟูสภาพป่าเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ ประกอบกับผิวหน้าดินขาดต้นไม้ปกคลุม เกิดการชะล้างพังทลายสูงขึ้น และตะกอนทับถมในแม่น้ำลำธารและเขื่อนเก็บกักน้ำ มีผลให้คุณภาพน้ำที่จะใช้อุปโภคและบริโภคต่ำลง และความเสื่อมโทรมของป่ายังมีส่วนสำคัญทำให้สภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นเรื่องที่สาธารณชนมีความวิตกกังวลเป็นอันมากว่าจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ดังนั้น หากมีการฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมสภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูสภาพป่าการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ ควบคู่กับการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการฟื้นฟูให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาชุมชนในพื้นที่ป่าไม้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่า เพื่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้และลดการบุกรุกพื้นที่ป่า สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่มุ่งเน้นการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เมื่อระบบนิเวศป่าไม้กลับสู่สมดุลสามารถเอื้อประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่มนุษย์ จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตลอดจนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศควบคู่กันไปด้วยก็ยิ่งจะนำพาประเทศไปสู่เป้าหมายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ต่อไป

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการปลูกฟื้นฟูป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพ การเสริมสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และระบบนิเวศน์ในการบรรเทาและเยียวยาปัญหาการบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำ ประกอบกับในพื้นที่บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยม จังหวัดพะเยา ในอดีตที่ผ่านมาผืนป่าบริเวณดังกล่าว เป็นป่าที่มีความสำคัญของชาวพะเยา เป็นแหล่งผลิตก๊าซออกซิเจนและเก็บกักน้ำ แต่ในสภาพปัจจุบันได้ถูกทำลายและถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างขาดการดูแลเอาใจใส่และขาดหลักวิชาการด้านการอนุรักษ์ ทำให้พื้นที่ป่าโลโหญ่เสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ยากยิ่งที่จะฟื้นตัวกลับมาได้เองตามธรรมชาติ จึงมีความจำเป็น จะต้องร่วมแรงร่วมใจกันฟื้นฟูป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยม ให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์มาโดยเร็วที่สุด จึงได้ร่วมกันจัดทำโครงการกิจกรรม โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ของแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรม โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ กรณีศึกษา แปลงปลูกฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยม จังหวัดพะเยา ประจำปี ๒๕๖๑ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในดำเนินโครงการเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโครงการอื่นๆ ต่อไป

พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ชุมชนโดยรอบแปลงปลูกฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยม จังหวัดพะเยา

วิธีการ

๑. ตรวจเอกสารศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) และสำรวจพื้นที่ศึกษาเบื้องต้น เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับสภาพภูมิประเทศ และสภาพโดยทั่วไป

๒. สร้างแบบสอบถามจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือน

๓. การทดสอบเครื่องมือในการศึกษาวิจัย

๓.๑ การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบโดยพิจารณาเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC)

๓.๒ การทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยทำการทดสอบ (pre-test) แบบสอบถามจำนวน ๓๐ ชุด กับครัวเรือนในพื้นที่รอบแปลงปลูกฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยม จังหวัดพะเยา

๔. ทำการสุ่มตัวอย่างครัวเรือนเป้าหมายในการศึกษา

๔.๑การสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้สูตรของ Yamane

๔.๒ คำนวณหาขนาดตัวอย่าง ตามสัดส่วนจำนวนตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านที่ทำการคัดเลือกศึกษาโดยใช้สูตรกระจายตามสัดส่วน ใช้สูตรของสุบงกช

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามมาลงรหัส (coding) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการประมวลผลแล้ววิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติประมวลผลข้อมูล โดยจำแนกการวิเคราะห์ออกเป็น ๒ ส่วน ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๕.๑ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลพื้นฐานสภาพเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรตัวอย่าง นำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยายพร้อมทั้งแสดงค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency distribution) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) และค่าเฉลี่ย (mean)

๕.๒ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยกรณีกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน ใช้สถิติ T-test ในการทดสอบ โดยสิ่งสำคัญที่จะต้องพิจารณา คือ ความแปรปรวนของประชากรหรือความเป็นเอกพันธ์ของค่าความแปรปรวน (Homogeneity of Variance) ว่าเท่ากันหรือไม่และในการทดสอบว่าความแปรปรวนของประชากรแตกต่างกันหรือไม่นั้น จะต้องทำการทดสอบความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติ F-test สำหรับ การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกับตัวแปรอิสระตั้งแต่ ๒ กลุ่มขึ้นไป ใช้สถิติ F-test แบบ One-way ANOVA ในการทดสอบซึ่งการเลือกใช้ F-test มีข้อพิจารณา ดังนี้ (๑) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (๒) ประชากรมีการแจกแจงแบบปกติ (๓) ข้อมูลอยู่ในมาตราอันตรภาคหรืออัตราส่วน กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

๕. ผู้ร่วมดำเนินการ –

๖. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ (ระบุรายละเอียดของผลงานพร้อมทั้งสัดส่วนของผลงาน)
มีสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ มีรายละเอียดดังนี้

๑. ศึกษา รวบรวมข้อมูล กำหนดเนื้อหาและรายละเอียดของเนื้อหา
๒. เรียบเรียงและจัดทำเนื้อหาให้เป็นไปตามที่กำหนด
๓. ตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของเนื้อหา

๗. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)
เชิงปริมาณ

๑. สามารถรับรู้การมีส่วนร่วมของประชนในพื้นที่ที่มีฟื้นฟูป่าเสื่อมสภาพ ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชน

เชิงคุณภาพ

๑. เพิ่มประสิทธิภาพในการฟื้นฟูสภาพป่าของกรมป่าไม้
๒. หน่วยงานพื้นที่สามารถข้อมูลเป็นแนวทางในในการสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่โดยรอบบริเวณพื้นที่การฟื้นฟูสภาพป่า

๘. การนำไปใช้ประโยชน์

๑. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ยม จังหวัดพะเยา สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน รวมทั้ง เผยแพร่ให้บุคคลทั่วไปที่สนใจ
๒. เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนงานโครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยม จังหวัดพะเยา ปีต่อไป
๓. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงแผนงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานในส่วนกลาง

๙. ความยุ่งยากในการดำเนินงาน/ปัญหา/อุปสรรค

๑. การรับรู้ของประชาชนในการเข้าใจแบบสอบถาม

๒. การคมนาคมในพื้นที่เป็นไปด้วยความยากลำบาก

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนในบริเวณพื้นที่ทราบ ก่อนดำเนินการโครงการต่างๆ

๒. ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากป่าที่ถูกวิธี และความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้ รวมถึงโทษและปัญหาของทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ เพื่อที่ประชาชนในพื้นที่จะได้มีความรู้ความเข้าใจ และมีจิตสำนึกถึงคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้มากขึ้น

๓. ควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนในทุกขั้นตอนของการดำเนินโครงการ

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....

(นายปัณณวิชญ์ ภูริรักษ์พิติกร)

ผู้เสนอผลงาน

วันที่ ๙/.....เมษายน...../...๒๕๖๓....

ขอรับรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นตรงถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ผู้ร่วมดำเนินการ

วันที่...../...../.....

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....

(นายสุจิณ เรืองถาวรฤทธิ์)

(.....)

(ตำแหน่ง) นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

วันที่ ทำหน้าที่ผู้อำนวยการส่วนฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้

(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ)

(ลงชื่อ) .....

(นายพฤกษ์ โสโน)

ผู้อำนวยการกอง/สำนักขึ้นไป ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการปลูกป่า

วันที่...../...../.....

หมายเหตุ : หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แถบบันทึกเสียง ฯลฯ ผู้เสนอผลงานอาจส่งผลงานจริงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้

เอกสารหมายเลข ๕

ข้อเสนอแนวความคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ของ นายปัณณวิชญ์ ภูริรักษ์พิติกร ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ ระดับ ชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่ ๑๗๖๕ สังกัด สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้

เรื่อง แนวทางการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าพรุหลังไฟไหม้ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชนในพื้นที่

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาของประเทศไทยเป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการเพิ่มผลผลิตเพื่อให้เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นและเพื่อเพิ่มความมั่งคั่งและสวัสดิการให้แก่ประชาชนในประเทศ แต่เนื่องจากการพัฒนาดังกล่าวมีผลลบต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือป่าไม้ ในอดีตเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ประเทศ ไทยมีพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด ๑๓๘,๕๖๖,๘๗๕ ไร่ หรือ ร้อยละ ๔๓.๒๑ ของพื้นที่ประเทศ ปัจจุบันพบว่าพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยถูกทำลายและลดลงอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันประเทศไทยเหลือพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด ๑๐๒,๑๗๔,๘๐๕.๐๙ ไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๕๘ ของพื้นที่ประเทศ

ส่วนฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมปลูกป่า บำรุงป่า ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของท้องถิ่น วางแผนประสานการจัดทำโครงการและแผนการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพพื้นที่ป่าของรัฐ รวมถึงรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวางแผนและพัฒนารูปแบบการจัดสวนป่าให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านทรัพยากรป่าไม้และนันทนาการ โดยในแต่ละปีส่วนฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ได้ทำการปลูกป่า และบำรุงป่า เป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เน้นฟื้นฟูสภาพป่าบก อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้เกิดไฟไหม้ขึ้นในป่าพรุบริเวณภาคใต้สร้างความเสียหายเป็นบริเวณกว้าง ผลจากการเกิดไฟไหม้ที่รุนแรงทำลายนั้น ทำให้ต้นไม้ในพื้นที่นั้นตายทั้งหมด และเมื่อปล่อยไว้จะมีสังคมพืชจำพวกหญ้าคมบาง สังคมพืชไม้มะฮัง และสังคมพืชไม้เสม็ดขาว ขึ้นทดแทน และเมื่อปล่อยพื้นที่เหล่านี้ไว้ต่อไป บางส่วนอาจเกิดการทดแทนได้เองตามธรรมชาติ กลับคืนสู่สภาพป่าพรุดั้งเดิมได้อีกครั้งหนึ่ง แต่การทดแทนจะเป็นไปอย่างช้าๆและยาก และเกิดเฉพาะในบางจุดของพื้นที่เท่านั้น การปลูกป่าเข้าเสริมในพื้นที่ที่เป็นป่าพรุเสื่อมโทรม น่าจะเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้ป่าพรุที่เสื่อมโทรมนั้นสามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพป่าพรุสมบูรณ์ได้สำเร็จโดยใช้เวลาเร็วขึ้น และเพื่อเป็นการสร้างการตระหนักรู้ให้ชุมชนในพื้นที่ให้เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สมควรให้ชุมชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าพรุหลังถูกไฟไหม้ด้วย

บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

แนวทางการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าพรุหลังไฟไหม้ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชนในพื้นที่สมารถดำเนินการ ดังนี้

๑. สำรวจและรังวัดแนวเขต (Zoning) ทำการจำแนกประเภทการฟื้นฟู ให้ชุมชนรับรู้และมีส่วนร่วมในการจำแนกพื้นที่ไฟไหม้ ออกเป็น ๒ ประเภทการฟื้นฟู

๑.๑ พื้นที่ไฟไหม้ต้องปลูกฟื้นฟู เฉลี่ยจำนวน ๒๐๐ ต้น/ไร่ ซึ่งมีลักษณะพื้นที่เดิมมีไม้เสม็ดขนาดเล็ก ขึ้นกระจายห่างๆ และเกิดความเสียหายจากไฟมาก เช่น พื้นที่ทุ่งหญ้า พื้นที่เคยถูกบุกรุก

๑.๒ พื้นที่ไฟไหม้ต้องปลูกเสริม เฉลี่ยจำนวน ๔๐ ต้น/ไร่ ซึ่งมีลักษณะพื้นที่ป่าเสม็ดที่มีสภาพสมบูรณ์ มีไม้เสม็ดขึ้นกระจายทั่วทั้งพื้นที่ แต่เกิดความเสียหายจากไฟไหม้ โดยไม้เสม็ดขนาดเล็กมีโอกาสรอดตาย ต่ำกว่าไม้เสม็ดขนาดใหญ่มีการแตกยอดใหม่และฟื้นตัวได้ดี

๒. การเตรียมกล้าไม้ จัดหากล้าไม้ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ และตรงกับความต้องการของชุมชนเพื่อนำไปปลูก มีความสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร เป็นอย่างน้อย และได้ผ่านการทำให้แกร่งมาแล้ว (Hardening) เพื่อให้ทนต่อสภาพแวดล้อมหลังการปลูก

๓. เตรียมพื้นที่ปลูกป่าร่วมกับชุมชนในพื้นที่

๓.๑ เพื่อให้ต้นไม้ที่ปลูกรอดพ้นจากการถูกน้ำท่วม ต้องเตรียมพื้นที่ปลูกโดยการยกโคก โดยมีขนาดของโคกความสูงและความกว้าง ไม่ต่ำกว่า ๕๐x๕๐ เซนติเมตร

๓.๒ ปรับสภาพดินบริเวณหลุมปลูกให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของต้นไม้ โดยการขุดหลุมปลูกบนพื้นที่ แล้วยกโคก ความลึกประมาณ ๒๕-๓๐ เซนติเมตร กว้างประมาณ ๓๐ เซนติเมตร จากนั้นผสมปูนขาว และปุ๋ยคอกเข้าด้วยกัน แล้วใช้รองก้นหลุม เพื่อลดความเป็นกรดของดิน และเพิ่มธาตุอาหาร ให้กล้าไม้ที่ปลูก

๓.๓ ขนกล้าไม้เข้าแปลงปลูกโดยใช้ไม้ไผ่ทำเป็นแนวสะพานลำเลียงกล้า หรือใช้เรือขนกล้าไปตามแนวร่องน้ำ

๔. ปลูกต้นไม้ร่วมกันกับชุมชนในพื้นที่

๔.๑ ปลูกต้นไม้ในช่วงฤดูฝน เพื่อให้กล้าไม้ที่ปลูกได้รับน้ำและตั้งตัวได้ทันเมื่อเข้าสู่ฤดูแล้ง

๔.๒ ใช้โพลิเมอร์อุ้มน้ำ เพื่อรักษาความชุ่มชื้นในดินกรณีที่ฝนทิ้งช่วงยาวนาน

๕. เฝ้าระวังและป้องกันไฟป่าในช่วงฤดูแล้ง หากเกิดไฟไหม้ในพื้นที่แปลงปลูกจะทำให้ต้นไม้ที่ปลูกตาย จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังไฟและป้องกันไฟป่า ในช่วงที่มีโอกาสเกิดไฟป่า โดยการดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ทำแนวกันไฟ โดยการถางแนวและกวาดเศษใบไม้ และดินพีทชั้นบนออก โดยให้มีความกว้างของแนวกันไฟไม่น้อยกว่า ๔ เมตร โดยทำทุกๆ ๔๐ ไร่

๕.๒ ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือกับชุมชน เพื่อเฝ้าระวังไฟป่า

๕.๓ ชุมชนและเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ร่วมกันจัดเวรยามลาดตระเวน เพื่อป้องกันไฟป่าร่วมกัน โดยดำเนินการในรูปแบบเครือข่ายชุมชนป้องกันไฟป่า

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สามารถฟื้นฟูสภาพป่าพรุหลังไฟไหม้ ให้กลับมามีสภาพที่สมบูรณ์
๒. เป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐกับชุมชน ทำให้คนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน
๓. สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการฟื้นฟูป่าของกรมป่าไม้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ป่าพรุที่โดนไฟไหม้กลับมามีสภาพสมบูรณ์อย่างยั่งยืน และพื้นที่ป่าพรุที่ได้รับการฟื้นฟูไม่เกิดไฟไหม้ซ้ำ โดยมีความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่สนับสนุน

(ลงชื่อ) .....
(นายปัณณวิชญ์ ภูริรักษ์พิติกร)
ผู้เสนอแนวคิด
วันที่...๑๙.../.....เมษายน...../....๒๕๖๓....

รายละเอียดผลงาน
ที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและสัดส่วนผลงาน
ข้อเสนอแนวคิด วิธีการ เพื่อพัฒนางาน
ตามเอกสารแนบ ๒

ของ

นายวิราวุธ บัวโรย
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
ตำแหน่งเลขที่ ๒๒๖๑
ส่วนควบคุมไฟป่า
สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. ชื่อผลงาน การจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันแบบบูรณาการระหว่างกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ถึง เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

๓.๑ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า
๓.๒ แนวคิด ทฤษฎี การแก้ไขปัญหาหมอกควัน
๓.๓ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการแบบบูรณาการ
๓.๔ เอกสารและบทความที่เกี่ยวข้อง
๓.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
๓.๖ กรอบแนวคิดการวิจัยและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง

๔. สรุปสาระและขั้นตอนในการดำเนินงาน

พื้นที่ศึกษา
พื้นที่กลุ่มป่าพรุควนเคร็ง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีการ

การศึกษาวิจัยในเรื่อง “การจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันแบบบูรณาการระหว่างกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช” เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบเอกสารวิจัย (Documentary Research) และ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารการปฏิบัติงานด้านการควบคุมไฟป่าของกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รวมทั้งใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) คือ ข้อมูลที่ได้จากเอกสารทางวิชาการ แนวคิดทฤษฎี จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดกรมป่าไม้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เอกสารและบทความทางวิชาการ รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ

๕. ผู้ร่วมดำเนินการ -

๖. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ (ระบุรายละเอียดของผลงานพร้อมทั้งสัดส่วนของผลงาน)
มีสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ มีรายละเอียดดังนี้

๑. ศึกษา รวบรวมข้อมูล กำหนดเนื้อหาและรายละเอียดของเนื้อหา
๒. เรียบเรียงและจัดทำเนื้อหาให้เป็นไปตามที่กำหนด
๓. ตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของเนื้อหา

๗. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ -

เชิงคุณภาพ

๑. เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันของกรมป่าไม้ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. หน่วยงานสามารถใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ป่าพรุในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้

๘. การนำไปใช้ประโยชน์

๑. ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี การควบคุมไฟป่าและการแก้ไขปัญหาหมอกควัน

๒. ทำให้ทราบถึงแนวทางการจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันของกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง

๓. ทำให้ได้แนวคิด รูปแบบการจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่พรุควนเคร็งแบบบูรณาการ ที่เหมาะสมและส่งผลให้การจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการดำเนินงานด้านการจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันในป่าครุหรือพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

๙. ความยุ่งยากในการดำเนินงาน/ปัญหา/อุปสรรค

ข้อมูลด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุของกรมป่าไม้มีข้อมูลที่จำกัด

๑๐. ข้อเสนอแนะ

การจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันแบบบูรณาการ คือ การทางานร่วมกันของ หน่วยงานตั้งแต่สองหน่วยงานขึ้นไปเพื่อให้เกิดศักยภาพใหม่ในการทางานที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ จัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควัน โดยมีความต่อเนื่องและครอบคลุม ทั้งเรื่อง ลักษณะงาน ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ สถานที่ และงบประมาณ ที่จะไม่ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนกันของงานแต่จะเป็นรูปแบบที่ส่งต่องานที่ทำให้เกิดความสำเร็จในระยะเวลาที่เหมาะสม” โดยมี ขั้นตอนการสร้างแนวทางการ จัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่พรุควนเคร็ง ดังนี้

๑. วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ สถานที่เกิดปัญหา ระยะเวลาการเกิดปัญหา ลักษณะ ปัญหาที่เกิดขึ้น ผลลัพธ์ของปัญหาที่ได้จะต้องแสดงออกมาในเชิงปริมาณและสถานที่ที่ชัดเจน

๒. วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา โดยพิจารณาจาก เทคโนโลยี เชื้อเพลิง วิธีการ ระยะเวลา และสถานที่รวมถึงปัจจัยการเกิดไฟป่า

๓. กำหนดมาตรการที่จะแก้ไขปัญหาเน้นการแก้ไขที่สาเหตุการเกิดไฟป่าและหมอกควัน เป็นหลัก

๔. กำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือลักษณะงาน ระยะเวลาดำเนินงาน และสถานที่ดำเนินงาน

๕. สร้างกระบวนการทางานแบบบูรณาการที่มีความสอดคล้อง ต่อเนื่องของลักษณะงาน และระยะเวลาดาเนินงานที่เรียกว่า รูปแบบการจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันแบบบูรณาการ (Integrated Forest Fire and Haze Management : IFFHM Model)

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....

(นายวิราวุธ บัวโรย)

ผู้เสนอผลงาน

วันที่ ๒๗/.....เมษายน...../.....๒๕๖๓.....

ขอรับรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นตรงถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ผู้ร่วมดำเนินการ

วันที่...../...../.....

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....

(.....(นายปรมินทร์ วงศ์สวัฒน์).....)

(ตำแหน่ง).....รองอธิบดีกรมป่าไม้.....

วันที่...../...../.....

(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ)

(ลงชื่อ) .....

(.....(นายปรมินทร์ วงศ์สวัฒน์).....)

ผู้อำนวยการกอง/สำนักขึ้นไป.....รองอธิบดีกรมป่าไม้.....

วันที่...../...../.....

หมายเหตุ : หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แถบบันทึกเสียง ฯลฯ ผู้เสนอผลงานอาจส่งผลงานจริงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้

ข้อเสนอแนวความคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ของ นายวิราวุธ บัวโรย ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ ระดับ ชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่ ๒๒๑๖ สังกัด สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้
เรื่อง ลักษณะเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็งในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

หลักการและเหตุผล

ป่าพรุ (peat swamp forest) เกิดจากแอ่งน้ำจืดที่ขังติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน และมีการสะสมของชั้นดินอินทรียวัตถุ ได้แก่ ซากพืช ซากต้นไม้ ใบไม้ที่ย่อยสลายอย่างช้า ๆ กลายเป็นดินพีท (peat) หรือดินอินทรีย์ที่มีลักษณะหยุ่นยวบเหมือนฟองน้ำ มีความหนาแน่นน้อย อุ้มน้ำได้มาก และพบว่ามีการสะสมระหว่างดินพีทกับดินตะกอนทะเลสลับกันชั้นกัน ๒-๓ ชั้น เนื่องจากน้ำทะเลเคยมีระดับสูงขึ้นจนท่วมป่าพรุ เกิดการสะสมของตะกอนน้ำทะเลถูกขังอยู่ด้านใน เมื่อพันธุ์ไม้ในป่าพรุตายลงไป และเกิดเป็นป่าชายเลนขึ้นมาแทนที่ เมื่อระดับน้ำทะเลลดลง และมีฝนตกลงมาสะสมน้ำที่ขังอยู่จึงจืดจางลง และเกิดป่าพรุขึ้นมาอีกครั้ง ดินพรุชั้นล่างมีอายุถึง ๖,๐๐๐-๗,๐๐๐ ปี ส่วนดินพรุชั้นบนอยู่ระหว่าง ๗๐๐-๑,๐๐๐ ปี สภาพโดยทั่วไปของป่าพรุนั้น คือ พื้นด้านล่างจะเป็นพรุมีน้ำขังตลอดทั้งปี น้ำจะมีสีเขียวหรือน้ำตาลเข้ม น้ำจะมีสภาพเป็นกรดมากกว่าค่าของน้ำปกติ (pH ต่ำกว่า ๗) ระบบนิเวศในป่าพรุนั้นมีความหลากหลายของชนิด และเกี่ยวเนื่องกัน ไม้ยืนต้นจะมีระบบรากแขนงแข็งแรงแผ่ออกไปเกาะเกี่ยวกันเพื่อจะได้ช่วยพยุงลำต้นของกันและกัน และให้ทรงตัวอยู่ได้ ดังนั้นต้นไม้ในป่าพรุจึงอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม หากต้นใดต้นหนึ่งล้ม ต้นอื่นจะล้มตามไปด้วย

จากลักษณะทางกายภาพของป่าพรุ ส่งผลให้ชั้นดินและซากอินทรีย์ที่ทับกันอยู่ด้านล่างถมกลายเป็นเชื้อเพลิงอย่างดี ในช่วงอากาศแห้งแล้งจัด หรือมีการระบายน้ำออกจากป่าพรุ จนระดับน้ำในป่าพรุลดต่ำลงกว่าระดับผิวดิน เป็นช่วงเวลาที่พบไฟไหม้ป่าพรุบ่อยครั้งที่สุด ไฟไหม้ป่าพรุมีลักษณะพิเศษ คือเป็นไฟกึ่งผิวดินกึ่งใต้ดิน (Semi-Ground Fire) คือส่วนหนึ่งจะไหม้ในแนวระนาบไปตามผิวพื้นป่าเช่นเดียวกับไฟผิวดิน ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งจะไหม้ในแนวดิ่งลึกลงไปในชั้นดินพรุ ซึ่งในเรื่องนี้ ถึงแม้ชั้นดินพรุบางแห่งจะหนาหลายเมตรก็ตาม แต่ไฟในแนวดิ่งจะไหม้ลึกลงไปได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากยิ่งลึกปริมาณออกซิเจนจะยิ่งน้อย และใกล้ระดับน้ำใต้ดิน ทำให้ความชื้นมีมากขึ้นตามรเนื่องจากลักษณะเฉพาะของไฟป่าพรุที่แตกต่างไปจากไฟป่าบกโดยทั่วไป การดับไฟป่าพรุจึงมีความยากลำบากกว่าการดับไฟป่าบกหลายเท่าตัว เพราะต้องต่อสู้กับไฟทั้งในแนวราบและแนวดิ่ง เจ้าหน้าที่หาขอบเขตที่แท้จริงของไฟได้ยาก เนื่องจากไฟมีควันมหาศาลแต่แทบจะไม่มีเปลวไฟให้เห็น ในขณะที่ไฟจะคุกรุ่นคืบคลานไปเรื่อยๆ ดังนั้นไฟที่คิดว่าดับลงแล้วจึงกลับคุขึ้นใหม่ได้โดยง่าย ซึ่งความรุนแรงของไฟนั้นสัมพันธ์กับปริมาณเชื้อเพลิงที่ถูกเผาไหม้ โดยทั่วไปแล้ว เมื่อฤดูแล้งผ่านไปเรื่อยๆเชื้อเพลิงจะแห้งมากขึ้น ไฟก็จะรุนแรง ขึ้น เพราะใบไม้ เศษไม้ ปลายไม้ ร่วงหล่นมากขึ้น แห้งมากขึ้น ความชื้นใน อากาศและน้ำในดินลดลง

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เกิดเหตุการณ์ไฟไหม้พรุควนเคร็งอย่ารุนแรงโดยมีพื้นที่ไฟไหม้ทั้งหมด ๓๓,๔๑๗ ไร่ ครอบคุลมในพื้นที่ ๕ อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร อำเภอชะอวด อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ เกษตรกรได้รับผลกระทบ ๔๒๐ ครัวเรือน ประชาชนได้รับผลกระทบจากควันไฟ ๑๘,๓๗๓ ราย บ้านเรือนได้รับความเสียหาย ๑ หลัง ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวจังหวัดนครศรีธรรมราชได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ไฟป่าและหมอกควันจังหวัดนครศรีธรรมราช ณ ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราชและศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ไฟป่าและหมอกควันจังหวัดนครศรีธรรมราช (ส่วนหน้า) ณ สถานีควบคุมไฟป่าพรุควนเคร็ง โดยมีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมแก้ไขปัญหา จากเหตุการณ์ไฟไหม้ป่าพรุควนเคร็งจนสิ้นสภาพพื้นที่ชุ่มน้ำ แสดงให้เห็นถึงการสูญเสียพื้นที่แหล่งอาหาร แหล่งวัตถุดิบท้องถิ่น แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ และจากป่าพรุที่เป็นแหล่งกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

แต่ไฟป่ากลับเปลี่ยนให้ป่าพรุควนเคร็งเป็นแหล่งปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ขนาดใหญ่ส่งผลกระทบ อย่างมากมาย ซึ่งการศึกษาเรื่องปริมาณเชื้อเพลงที่สะสมในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็งในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ตราบใดป่าพรุควนเคร็งยังเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของประเทศ

ทั้งนี้เนื่องจากพรุมีลักษณะเป็นป่าโปร่ง ค่อนข้างแห้งแล้งในฤดู มีพืชจำพวกกกและเถาวัลย์ปกคลุมมาก ทำให้เกิดการสะสมของเชื้อเพลิงบนพื้นป่า อันเป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งของการเกิดไฟป่า ซึ่งหากไฟป่าพรุเกิดขึ้นซ้ำทุกปีหรือมีความถี่ของการเกิดไฟป่าสูง (การเกิดไฟป่าซ้ำๆ ในที่เดิม) จะส่งผลให้สภาพป่าทรุดโทรม และเชื่อว่าจะมีผลกระทบต่อองค์ประกอบของสังคมพืชและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นในการศึกษาลักษณะเชื้อเพลิงในป่าพรุของประเทศไทย จึงมีความจำเป็นและมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ของเชื้อเพลิง เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการดำเนินงานจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ได้อย่างถูกต้องและก่อให้เกิดประสิทธิผลในการดำเนินงาน สามารถลดอันตรายอันเกิดจากไฟป่าที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

เชื้อเพลิง หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ทำให้เกิดการเผาไหม้ เชื้อเพลิงมีได้ทั้ง ๓ รูปหรือสถานะ ได้แก่ของแข็ง ของเหลว และก๊าซ ส่วนในทางของไฟป่าเชื้อเพลิงที่ทำให้เกิดไฟไหม้เกือบทั้งหมดเป็นของแข็งพวกอินทรียวัตถุต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นในป่า ได้แก่ ต้นไม้ ตอไม้ ไม้พุ่ม กิ่งไม้ ใบไม้ หญ้า และไม้พื้นล่างต่าง ๆ ตลอดจนเศษซากพืชและดินอินทรีย์ เชื้อเพลิงเป็น ๑ ใน ๓ ขององค์ประกอบของสามเหลี่ยมไฟ อันได้แก่ เชื้อเพลิง ความร้อน และออกซิเจน

สำหรับการศึกษาลักษณะของเชื้อเพลิงจะคำนึงถึงคุณสมบัติต่าง ๆ คือ ปริมาณเชื้อเพลิง ความชื้นของเชื้อเพลิง ความต่อเนื่องของเชื้อเพลิง ความสูงของเชื้อเพลิง การกระจายของเชื้อเพลิง และชนิดของเชื้อเพลิงหลัก จากเชื้อเพลิง ๕ ประเภท ได้แก่ ใบไม้ กิ่งไม้ หญ้า ไม้พื้นล่าง และชั้นพีท เมื่อทราบถึงลักษณะของเชื้อเพลิงในป่าพรุจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์และวางแผนการจัดการไฟป่า เพื่อลดความรุนแรงและอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากวิกฤติไฟป่าต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาเรื่องลักษณะเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็งในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปวางแผนการจัดการเชื้อเพลิง และดำเนินงานการควบคุมไฟป่าพรุควนเคร็งได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ใช้วิธีการเผาตามกำหนดในต้นฤดู (เมษายน-มิถุนายน) โดยใช้ความถี่ ๓-๕ ปี เพื่อลดปริมาณเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นวิธีที่เสียค่าใช้จ่ายถูกที่สุด สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนและชุมชนโดยรอบ ส่งผลดีต่อการอนุรักษ์ความหลาก หลายทางชีวภาพ รวมทั้งลดความรุนแรงของไฟ ภัยคุกคามและอันตรายที่เกิดจากไฟป่าได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ทราบถึงลักษณะเชื้อเพลิงในป่าพรุควนเคร็ง

๒. เชื้อเพลิงในป่าพรุควนเคร็งได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

พื้นที่ป่าพรุควนเคร็งในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้มีการจัดการเชื้อเพลิงที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการและลดการเกิดไฟป่า

(ลงชื่อ) .....

(นายวราวุธ บัวโรย)

ผู้เสนอแนวคิด

วันที่ ๒๗ /.....เมษายน...../....๒๕๖๓....